

Sosiaali- ja terveysministeriö
Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallantorjunnan toimikunta (NAPE)

Viite: Lausuntopyyntöne 9.3.2026, VN/27993/2024-STM-92

Istanbulin sopimuksen toimeenpanosuunnitelman (2022–2025) seuranta; seurantakyselyyn vastaaminen

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää Sosiaali- ja terveysministeriötä sekä Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan toimikuntaa mahdollisuudesta lausua VN/27993/2024-STM-92 Istanbulin sopimuksen toimeenpanosuunnitelman seurannasta.

Yleiset huomiot toimeenpanosuunnitelman seurannasta

THL pitää myönteisenä, että toimeenpanoa seurataan säännöllisesti suunnitelmakauden aikana. THL toteuttaa vuoden 2025 raportoinnin erillisen kyselyn kautta ja täydentää raportointia tässä lausunnossa huomioiden koko suunnitelmakauden. THL on ollut vastuutahona useissa toimeenpanosuunnitelman toimenpiteissä. Kokonaisuudessaan toimeenpano on edennyt THL:n osalta hyvin.

Yksityiskohtaiset huomiot toimeenpanosuunnitelman seurannasta

Toimeenpanoon liittyvät huomiot

THL perusti lähisuhdeväkivaltakoordinaattorien verkoston vuonna 2023. Hyvinvointialueiden kanssa tehtävä yhteistyö on sen myötä tiivistynyt ja se on edesauttanut suunnitelman toimeenpanoa monelta osin.

Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen ja kunniaan liittyvän väkivallan osalta kaikki toimenpiteet ovat edenneet ja esimerkiksi paljon ammattilaisia on koulutettu näihin väkivallan muotoihin puuttumiseksi. Tarve kouluttamiselle on jatkuvaa, koska sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten vaihtuvuus on tällä hetkellä suurta.

Nollalinjan kielivalikoimaan lisättiin thain ja espanjan kielet vuonna 2023 ja ukrainan kieli vuonna 2024. Tietoa Nollalinjasta, turvakodeista, naisiin kohdistuvasta väkivallasta ja lähisuhdeväkivallasta on lisätty koltan-, inarin- ja pohjoissaamen kielillä Nollalinjan verkkosivuille.

Ammattilaisten kouluttamiseksi on tehty laajasti toimia. Muun muassa Puutu välivaltaan -verkkokouluun on julkaistu lisäosiot kunniaan liittyvästä väkivallasta ja digitaalisesta väkivallasta vuonna 2022.

Resursseihin liittyvät huomiot

Erillisen rahoituksen turvin on voitu edistää toimeenpanoa vahvemmin esimerkiksi vakavan parisuhdeväkivallan riskinarviointiin tarkoitettun MARAK-toiminnan kehittämisen ja hyvinvointialueiden tukemisen keinoin. THL:ssa tehtävän päihde- ja mielenterveystyön näkökulmasta teema on tärkeä, mutta toimeenpanoon käytettävissä olevat resurssit ovat pienet.

Vuonna 2022 Nollalinjan chat-palvelu oli ollut toiminnassa vajaan vuoden ja siihen oli erillinen rahoitus oikeusministeriöstä. Vuonna 2023 chat oli auki vain 9 kk rahoituksen loppumisen takia kesken vuoden, loppuvuosi rahoitettiin NAPEn myöntämällä hankerahalla. Vuoden 2024 Nollalinjan chat-palvelu toimi oikeusministeriön myöntämällä kehittämissankerahalla suoraan Nollalinjan palveluntuottajalle ja vuoden 2025 chattia rahoitti Sosiaali- ja terveysministeriö. Vuonna 2026 chat on saatu mukaan Nollalinjan perusrahoitukseen. Nollalinjaa rahoitettiin vuodet 2022–2025 erilaisilla määräaikaisilla rahoituksilla ja vuonna 2026 palvelun vakiintumiselle on ensimmäistä kertaa edellytykset rahoituksen ollessa osa Nollalinjan vuotuista perusrahoitusta.

Panostus ammattilaisten jatkuvaan kouluttamiseen ja väestön tietoisuuden lisäämiseen on tarpeen edelleen. Ilmiöiden ymmärtäminen kaipaasti ja vain marginaalisen ryhmän ongelmana, kuten usein kunniaan liittyvän väkivallan osalta on, rajoittaa niihin puuttumiseksi tehtävän työn resurssointia. Järjestötoimijoihin kohdistuvat leikkaukset ovat myös heikentäneet toimenpiteiden toteutumista joltain osin.

Toteutumatta jääneet tavoitteet

THL pitää erittäin harmillisena sitä, että lähisuhdesurmien selvitystoiminnon perustamiseen liittyvä, useiden tahojen yhteinen toimenpide, jäi toteutumatta ja kirjaamatta toimenpiteeksi seuraavaan toimeenpanosuunnitelmaan. THL on pyrkinyt ja pyrkii omalta osaltaan edistämään selvitystoiminnon perustamista Suomeen esimerkiksi tuottamalla tietoa selvitystoimintoon liittyen.

Pääjohtajan sijainen,
Hallinto- ja talousjohtaja

Mia Nykopp

Johtaja

Anneli Pouta

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 3 pages before this page

Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende